

Liikenne- ja viestintävirasto

Infotilaisuus

Liikkumisen ohjauksen ja
tieliikenteen turvallisuuden
hankeavustukset

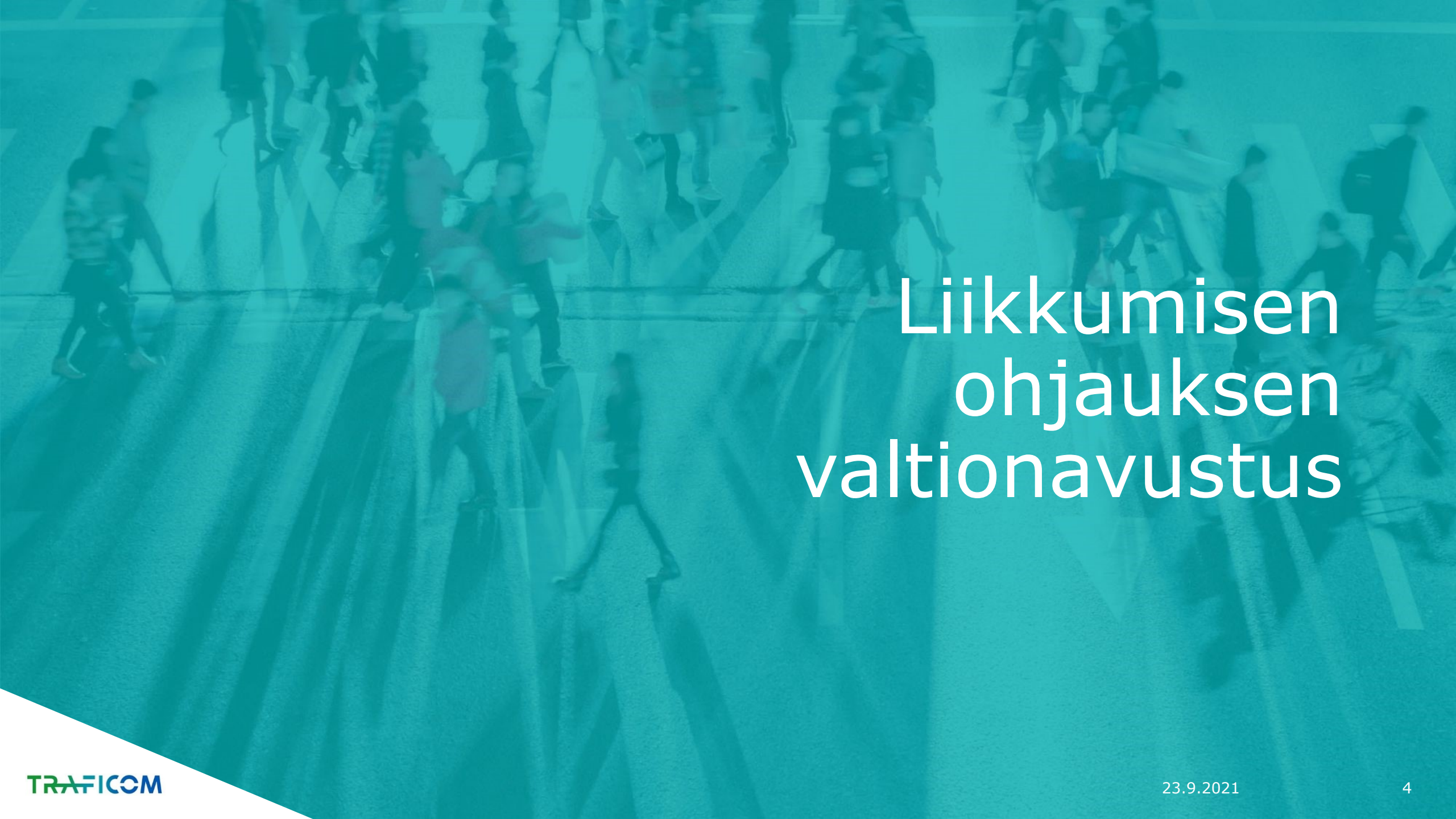
22.9.2021

Päivän ohjelma

- ▶ Tervetuloa (Michaela Sannholm)
- ▶ Avautuneet valtionavustushaut (Michaela Sannholm, Annu Korhonen)
- ▶ Inspiraatiota vuonna 2020 toteutetuista hankkeista
 - ▶ Hämeenlinna (Juuso Puurula)
 - ▶ Paimio (Juha Saarinen)
 - ▶ Espoo (Suvi Kajamaa)
 - ▶ Tampere (Maarit Kaartokallio)
- ▶ Keskustelua ja yhteenveto

Valtionavustushaut avoinna

- ▶ Liikkumisen ohjauksen valtionavustus (900 000 euroa)
- ▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmien valtionavustukset (350 000 euroa)
- ▶ Tieliikenteen turvallisuuden hankeavustukset (200 000 euroa)
- ▶ Haut avattiin 16.9.2021 ja ovat auki marraskuun loppuun asti

Liikkumisen ohjauksen valtionavustus

Liikkumisen ohjauksella edistetään viisasta liikkumista

- ▶ Liikkumisen ohjauksen keinoja ovat mm.:
 - ▶ tiedollinen ohjaus
 - ▶ markkinointi
 - ▶ liikkumisen suunnittelu sekä
 - ▶ palvelujen koordinointi ja kehittäminen
- ▶ Tavoitteena on vähentää yksin omalla autolla ajamista sekä kasvattaa joukkoliikenteen ja muiden liikkumispalveluiden sekä kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuutta.

Kuka voi hakea

- ▶ Liikkumisen ohjauksen valtionavustusta voivat hakea ja saada
 - ▶ kunnat
 - ▶ kuntayhtymät
 - ▶ muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
- ▶ Hankkeita voidaan tehdä ja avustusta hakea yhteistyössä useamman kunnan tai toimijan toimesta. On toivottavaa, että samalla alueella toimivat tai teemallisesti yhteen liittyvät hankkeet tekevät yhteistyötä ja hakevat avustusta yhdessä.

Vuoden 2022 teemat

► Kestävät matkaketjut

- kestävien kulkumuotojen yhdistäminen mahdollisimman helppoa, sujuvaa ja houkuttelevaa
- erityisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhdistäminen, mutta mukana myös uudet kestävät liikkumispalvelut

► Työpaikkojen liikkumisen ohjaus

- kestäväää ja turvallista liikkumista työmatkoilla
- yritysten ja kuntien yhteistyön edistäminen

Vuoden 2022 teemat

► Kestävän liikkumisen kokonaisvaltaiset suunnitelmat

- seudullinen kestävä liikkumisen kokonaisvaltainen, strategisen tason suunnittelu
- suunnitelmassa tulee käsitellä kaikkia kestäviä liikkumismuotoja ja suunnitelmiin kannustetaan sisällyttämään myös liikennepalvelujen esteettömyys.

► Muut liikkumisen ohjauksen hankkeet

- hakemus voi kohdistua myös muuhun liikkumisen ohjauksen toimintaan tai hankkeisiin

Avustuksen määrä ja ajankohta

- ▶ Avustusta voidaan myöntää valtionavustusasetuksen mukaisesti enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.
 - ▶ Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua alempi.
- ▶ Avustusta myönnetään vuonna 2022 tehtäviin toimenpiteisiin.
 - ▶ Hakemuksessa on kuvattava hankkeen tavoitteet ja sisältö sekä kuvattava vuoden 2022 aikana tehtävät toimenpiteet.

Hakeminen, päätös, raportointi ja maksatus

- ▶ Hae viimeistään 30.11.2021
 - ▶ Hakuohjeet ja lomakkeet: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-liikkumisen-ohjauksen-valtionavustusta>
- ▶ Avustuspäätökset tehdään viimeistään tammikuussa 2022
- ▶ Hankkeista raportoidaan kahdesti (elokuu -22 ja helmikuu -23)
 - ▶ Tarkemmat raportointiohjeet julkaistaan viimeistään valtionavustuspäätösten yhteydessä
- ▶ Myönteisen valtionavustuspäätöksen saaneille avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys.

Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmat

Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmilla edistetään näiden liikennemuotojen suosiota

- ▶ Valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa (LVM 2018) on asetettu kävelyn ja pyöräilyn vuoden 2030 tavoitteeksi 30 % matkamäärien kasvu.
- ▶ Tavoitteen saavuttaminen ja ohjelman toteuttaminen edellyttävät laajaa yhteistyötä ja kaikkien toimijoiden sitoutumista ja panostusta asiaan.
- ▶ **Kuntakohtaisten ja seudullisten kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämishjelmien laatimisella ja toteuttamisella** on ratkaiseva rooli näiden liikennemuotojen suosion kasvattamisessa eri kunnissa.

Tavoitteita edistämisohjelmille

- ▶ Laadintaprosessin suositellaan olevan **vuorovaikutteinen** ja **poikkihallinnollinen**
 - ▶ Edistämisohjelma suositellaan vietävän poliittiseen käsittelyyn
- ▶ Lisäksi ohjelmassa tulisi mm.
 - ▶ asettaa edistämistyölle visio ja tavoite kytkeytyen muihin kunnan tai seudun strategioihin
 - ▶ tarkastella liikkumisen ja liikkumisolosuhteiden sekä asukkaiden tarpeiden nykytilannetta
 - ▶ asettaa tavoitteet ja määrittää toimenpiteet
 - ▶ infran osalta mm. määritellä tavoiteverkko ja kunnossapidon periaatteet sekä
 - ▶ määrittää edistämisohjelman seurantamittarit ja seurannan vastuut.

Kuka voi hakea, avustusten määrä

- ▶ Avustusta voivat saada kunnat ja kuntayhtymät.
- ▶ Avustusta voi saada uuden edistämishojelman laadintaan, mutta myös päivitystarpeessa olevan edistämishojelman päivittämiseen.
- ▶ Avustusta voidaan myöntää valtionavustusasetuksen mukaisesti enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.
- ▶ Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishojelmahankkeiden avustusohjeet, toteutusaika, raportointiaikataulu ja avustukseen hyväksyttävät kustannukset poikkeavat osin muista liikkumisen ohjauksen hankkeista.
 - ▶ Nämä määritellään avustuspäätöksessä

Hakeminen, päätös ja raportointi

- ▶ Hae viimeistään 30.11.2021
 - ▶ Hakuohjeet ja lomakkeet: <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-liikkumisen-ohjauksen-valtionavustusta>
- ▶ Avustuspäätökset tehdään viimeistään tammikuussa 2022
- ▶ Hankkeista raportoidaan ja maksatushakemus tehdään hankkeen päätyttyä tai viimeistään 30.11.2022 mennessä.
 - ▶ Tarkemmat raportointiohjeet julkaistaan viimeistään valtionavustuspäätösten yhteydessä
- ▶ Myönteisen valtionavustuspäätöksen saaneille avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta toiminnasta ja avustuksen käytöstä on esitetty hyväksytty selvitys.

Liikenne- turvallisuuden hankeavustus

Tavoitteena paikallisen ja alueellisen liikenneturvallisuustyön kehittäminen

- ▶ Kunnat, kuntayhtymät ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt voivat hakea
 - ▶ Hankkeita voidaan tehdä myös useamman kunnan tai toimijan yhteistyönä.
- ▶ Hankeavustuksen kohteena:
 - ▶ kehittämishankkeet
 - ▶ kokeilut
 - ▶ tutkimukset

Uutta tietoa – hyötyä muillekin

- ▶ Tavoitteena kehittää ja kokeilla uusia toimintamalleja
- ▶ Uutta tietoa ja kokemusta vaikutuksista
- ▶ Laaja hyödynnettävyys – hankkeen opeista hyöty myös muille kunnille
- ▶ Vuorovaikutus, viestintä, vaikuttavuus

- ▶ Mitä ei rahoiteta:
 - ▶ Tavanomaista ja vakiintunutta liikenneturvallisuustyötä
 - ▶ Infrainvestointeja ja niiden suunnittelua
 - ▶ Kuitenkin: Uusien ratkaisujen ideointi ja luonnostelu osana hanketta on ok!

Vuoden 2021 hakukierroksen teemat

► 1. Lasten ja nuorten liikenneturvallisuus

- Vapaa-ajan liikkumisen turvallisuus; useiden toimijoiden yhteistyö
- Aiempina vuosina rahoitettu useita koulujen pihojen ja ympäristöjen sekä koulumatkojen turvallisuuteen liittyviä hankkeita. Samoin rahoitettu useita turvallisempaan mopoiluun tähdänneitä ns. mopotalli-hankkeita.
 - Koulumatkaturvallisuuden ja mopoilun turvallisuuden hanke-ehdotuksia saa edelleen esittää, mutta toiveissa uudentyyppiset hankesisällöt

► 2. Ikäihmisten liikkumisen, reittien ja palvelukohteiden ympäristöjen liikenneturvallisuus

- Iäkkäiden ikäluokka korostuu henkilövahingoissa.
- Esim. iäkkäille kohdistettua liikenneturvallisuuskoulutusta ja -tiedotusta, iäkkäiden reittien ja kohteiden turvallisuuden tarkastelua, miten huomioidaan iäkkäiden tarpeet ja edellytykset suunnittelussa.

Avustuksen määrä ja ajankohta

- ▶ Hakemukset viimeistään 30.11.2021
 - ▶ <https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-tieliikenteen-turvallisuuden-hankeavustusta>
- ▶ Päätökset tammikuun 2022 loppuun mennessä.
- ▶ Avustusta voi saada enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista (asetus).
 - ▶ Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua alempi.
- ▶ Hankeaika max 12 kk. Hankkeen tulee käynnistyä viimeistään helmikuussa 2022, joten raportointi viimeistään helmikuussa 2023
 - ▶ Avustuksen maksatus hankkeen päätyttyä, mahdollista myös osamaksatus ensimmäisen 6 kk jälkeen.

Kysymyksiä?

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Liikkumisen ohjauksen teemassa kestävän liikkumisen kokonaisvaltaiset suunnitelmat mainitaan, että siinä rahoitetaan seudullista, kestävän liikenteen kokonaisvaltaista strategisen tason suunnittelua. Voiko rahoitusta saada vain yhden kunnan kattavaan suunnitelmaan?
- ▶ **Vastaus:** Kaupungin kokoon nähden voidaan arvioida onko hyväksyttävää tehdä vain yhtä kaupunkia koskeva suunnitelma. Mikäli suunnitelma toteutetaan kunnallisena, on kuitenkin vaatimuksena että suunnitelma laaditaan seudullisessa yhteistyössä heti alusta alkaen, ja suunnitelma tulisi kytkeä seudullisiin muihin suunnitelmiin ja seudulliseen suunnitteluun. Pääasiassa nämä tämän teeman suunnitelmat tulisi kuitenkin tehdä seudullisina.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Sisältyykö ALV hyväksyttäviin kustannuksiin?
- ▶ **Vastaus:** Mahdollinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä arvonlisävero sisältyy avustukseen. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:141 toteaa, että arvonlisävero ei jää kuntien tai kuntayhtymien lopulliseksi kustannukseksi. Mikäli avustuksen saaja on kunta tai kuntayhtymä, asia on huomioitava hakemuksen liitteenä olevalla kustannuslomakkeella eli kustannukset tulee kirjata ilman arvonlisäveroa.
- ▶ Jos arvonlisävero sen sijaan jää avustuksen saajan maksettavaksi, tulee lomakkeella arvonlisäverollisina ilmoittaa vain ne menot, joista vero jää avustuksen saajan maksettavaksi.

Kysymyksiä ja vastauksia

► **Kysymys:** Pitääkö hankkeen olla käsitelty jossain kunnan työryhmässä ennen hakemuksen lähettämistä?

► **Vastaus:**

Liikkumisen ohjauksen hankkeen tulee olla käsitelty kohdekunnan tai seudun työryhmässä, joka mahdollistaa hankkeen sisällyttämisen laajempaan kokonaisuuteen (esimerkiksi liikennejärjestelmäryhmä, kunnan toimielin). Mikäli hakija on joku muu kuin kunta tai seudullinen toimija (esim. ry), edellä mainittu käsittely on toivottavaa, muttei pakollista.

Liikenneturvallisuushankkeiden osalta tämä ei ole pakollinen edellytys, mutta jos asiaa on valmisteltu kunnan tai seudun liikenneturvallisuusryhmässä tai hanke pohjautuu liikenneturvallisuussuunnitelmaan, kannattaa tämä nostaa hakemuksessa esiin.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Mitä tarkoitetaan sillä, että kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma tulisi viedä poliittiseen päätöksentekoon?
- ▶ **Vastaus:** Tämä on suositus, ja toivomme, että poliittinen käsittely suunnitellaan osaksi ohjelman laadintaprosessia. Näemme, että poliittinen sitoutuminen kävelyn ja pyöräilyliikenteen edistämiseen on tärkeää ja tukee pitkäjänteistä edistämistyötä.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Miten vaikuttavuutta tulisi arvioida turvallisuushankkeissa?
- ▶ **Vastaus:** Onnettomuusmääriin johtavaa vaikutusta ei yhdellä hankkeella voida olettaa syntyvän. Hakemuksessa olisi kuitenkin hyvä tunnistaa millaisiin ja minkä liikkujaryhmän turvallisuusongelmiin hankkeella vaikutetaan ja millaisia muutoksia tavoitellaan. Olisi hyvä myös pohtia, miten näitä muutoksia voisi seurata. Mahdollisen uuden toimintamallin hyödyntämistä muualla edistää se, että kysellään kohderyhmän ajatuksia ja kokemuksia ja arvioita.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Mitä liikkumisen ohjauksen haun teemassa 1 (kestävät matkaketjut) tarkoittaa mainitsemasi uudet kestävät liikkumispalvelut?
- ▶ **Vastaus:** Ne voivat tarkoittaa esimerkiksi sähköpotkulautojen tai muiden kestävien ja turvallisten liikkumispalvelujen yhdistämistä.
- ▶ **Kysymys:** Voiko hankkeissa jo kirjata ylös tuntiseurantaan tunteja tämän vuoden (v. 2021) puolella?
- ▶ **Vastaus:** Ei voi, tai ei kannata, sillä vasta vuonna 2022 tehtyä työtä voidaan kirjata hankeavustuksen perusteena oleviksi hyväksyttäviksi kustannuksiksi. Hanke voi siis olla käynnissä jo vuoden 2021 puolella, mutta vasta vuonna 2022 syntyviä kustannuksia avustetaan. Näin sekä liikkumisen ohjauksen että liikenneturvallisuuden hankkeissa.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Liittyen liikkumisen ohjauksen kestävien matkaketjujen teemaan: Raisiossa esimerkiksi on toiminnassa sellainen bussi+taksi malli - joten olettaisin että tämänkaltaisetkin jutut olisivat tuohon matkaketjuihin sopivia?
- ▶ **Vastaus:** Kyllä, tällaiset yhdistelmät ovat ok. Pitää muistaa, ettemme rahoita joukkoliikenteen hankintaa vaan nimenomaan liikkumisen ohjausta.
- ▶ **Kysymys:** Voiko liikkumisen ohjauksen hankkeessa palvelut koskea kaupunkien välistä liikennettä vai ainoastaan kaupunkien sisäistä?
- ▶ **Vastaus:** Kyllä voi.
- ▶ **Kysymys:** Kestävät matkaketjut - voiko yhdistää joukkoliikenteen sisäisiä matkaketjuja?
- ▶ **Vastaus:** Kyllä voi.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Länsiväylän pysäkille johtava alikulku Espoonlahdessa hyvin pieni ja pimeä "kahden metrin halkaisijan peltitynnnyriputki". Sijaitsee valtion tiealueella eikä siis kunnan katualueella. Voiko tämän haun yhteydessä asiaa jotenkin edistää? Edellyttäisi valtion puolelta suunnittelua ja toteutusta.
- ▶ **Vastaus:** Näiden hankeavustusten teemoissa ei ehkä löydy välinettä yksittäisen kohteen edistämiseen. Hanke sinällään kuuluu ELY-keskusten kautta rahoitettaviin käpy-hankkeisiin. Väyläviraston vastuulla olevan valtion väyläverkon infraa on rahoitettu mm. MAL-sopimusten mukaisella perusväyläpidon rahoituksella. Helsingin seudulla hankkeita on toteutettu ns. KUHA-ohjelmoinnin mukaisesti. Liikenne 12 -suunnitelman mukaisesti on tulossa oma rahoitusosuus valtion väyläverkon kävelyn ja pyöräilyn hankkeille. Traficomien kautta avustetaan kuntien katuverkon kohteita:
<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/kavelyn-ja-pyorailyn-investointiohjelman-valtionavustus>

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Kuinka tarkkaan tieliikenne on määritelty liikenneturvallisuuden hankehaussa, voiko mukana olla vain joukkoliikennettä koskeva hanke?
- ▶ **Vastaus:** Kyllä voi. Tässä yhteydessä tieliikenteellä tarkoitetaan kaikkea tie- ja katuverkolla liikkuvaa liikennettä (jalankulku, pyöräily, joukkoliikenne, ajoneuvoliikenne jne.). Mutta esim. veneilyn turvallisuushankkeita ei rahoiteta.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Hyvinvointiyhtymän vastuulla on paljon erilaisia vanhusten palvelutaloja ja muita iäkkäiden kohteita. Voidaanko turvallisuuden valtionavustuksella rahoittaa erilaisia kohteiden liikenneympäristöjen ja reittien suunnitelmien laadintaa?
- ▶ **Vastaus:** Suoraan infran rakentamiseen tähtäävään suunnitteluun (yleissuunnitelmat, rakentamissuunnitelmat tms.) keskittyviä hankkeita ei rahoiteta, mutta osana esim. turvallisuuspuutteita selvittävää hanketta voidaan kyllä ideoida alustavasti ratkaisuja tai kartoittaa kehitettäviä kohteita.

Kysymyksiä ja vastauksia

- ▶ **Kysymys:** Voiko liikkumisen ohjauksen hankeavustusta hakea valtakunnallisen pyörämatkailun edistämiseen?
- ▶ **Vastaus:** Pyöräilymatkailu ei ehkä ole ihan teemojen ytimessä, mutta toki kestävien matkaketjujen osalta myös pyörämatkailua tukevien matkaketjujen kehittämistä voi käsitellä. Hakemuksia voi kuitenkin jättää nyt ilmoitettujen teemojen ulkopuolelta kaikissa hauissa niin liikkumisen ohjauksen kuin liikenneturvallisuudenkin hankehaussa.

Kiitos

